

Skolan som skyddsfaktor

Skolan vid SiS ungdomshem &
samverkansmodellen SiSam

Martin Hugo,

Högskolan för lärande och kommunikation, Jönköping

Marcus Eriksson, Statens institutionsstyrelse

- Det här blir ju kanonbra (Lärare)
- Ja för faan (Elev)
- Du är snart klar med kursen (Lärare)
- Vad då för jävla kurs...det finns väl ingen kurs för sånt här (Elev)
- Jo då...kolla här...(Läraren visar kursplanen)
- Åh faan...det hade jag ingen aning om (Elev)
- Du är nästan klar med hela den här kursen i gjutning nu (Lärare)
- Det var som fan (Elev)

“Från ettan till sexan så gick jag till skolan varje dag...sen när jag flyttade till XXXX och gick i sjuan så blev det katastrof efter två månader. Jag gick inte i skolan alls. Sen fick jag gå om sjuan...men då gick jag inte till skolan alls. Sen flyttade jag till... XXXX i åttan, till fosterfamilj...så gick jag halva sjuan där och hela åttan...sen flyttade jag tillbaka till XXXX och där började jag nian och sen gick det två månader och så åkte jag in här.” (Mattias)

Skolan har aldrig varit så viktig som idag !

Ett dåligt meritvärde i avgångsbetyget i årskurs 9 är det starkaste enskilda sambandet för att riskera att hamna i en problematisk livssituation med:

- Arbetslöshet
- Psykisk ohälsa
- Självskadebetende
- Drogmissbruk
- Kriminalitet

Social Rapport 2010 (Socialstyrelsen, 2010)

De flesta av de här ungdomarna lever i miljöer med hem och kompisar som inte värderar skolan och skolprestationer som något med hög status.

Det mest avgörande i mötet med ungdomarna vad gäller skolframgång är att få dem att utveckla en mer positiv skolidentitet.

Attityder från alla yrkeskategorier påverkar deras skolidentitet.

Några fakta om SiS särskilda ungdomshem:

- SiS tog över ansvaret för dessa ungdomar i början av 90-talet.
- Det finns 25 särskilda ungdomshem i Sverige.
 - cirka 700 ungdomar inskrivna.
 - 40 % är 15 år eller yngre.
 - 44 % är 16-17 år.
 - 16 % är 18 år eller äldre.
 - 1/3 är flickor och 2/3 är pojkar.
- De är tvångsomhändertagna enligt LVU & LSU.

ADAD-intervjuer angående skolbakgrund

- 50 % har fått kontinuerlig specialundervisning.
- 40 % har varit avstängda från undervisning under längre perioder.
- 25 % har gått om minst en årskurs i grundskolan.
- 13 % har gått i särskola.
- Nästan alla har ofullständiga grundskolebetyg.
- Det finns en överrepresentation av ungdomar med diagnoser av olika slag

4.5 ”Skolan här på SiS är den bästa skola jag har gått i”

4.5.1 Upplevelsen av att bemötas med respekt i skolan

4.5.2 Negativa skolerfarenheter från tidigare skolgång

4.5.3 SiS situationen – Att vara tvångsomhändertagen

4.5.4 Att få uppleva en stolthet och glädje över sina skolprestationer

4.8 Lärandet sker i relationen

Allt hänger på vilken relation man har annars är de inte öppna för att vilja lära sig något. [...] Utan en relation så kommer du ingenstans med de här grabbarna. Det är inte ämnet som bär utan det är jag som person som bär...i samband med dem [...] att få det här personliga mötet och känna att det här är en intresserad vuxen person som tycker om mig som jag är. (David)

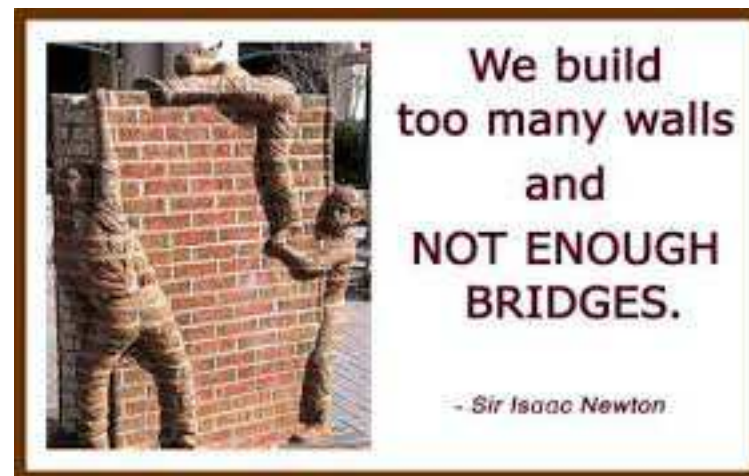
4.9 Några framgångsrika pedagogiska strategier

- Över-Tröskeln pedagogik
 - Förståelsen för omställningstid
 - Att utgå ifrån eleven
 - Eleverna får inte uppleva sig misslyckade igen
 - Dialogpedagogik
 - Högläsning, berättelser och beröring
 - Struktur och tydlighet
-
- Handledning av psykologer

Avgörande för att dessa
elever ska kunna nå
skolframgång utanför
institutionen är hur
stödfunktioner samordnas

Skolan som skyddsfaktor

- En bra utbildning utgör den största skyddsfaktorn för *alla barn*.
- Ökat pro-aktivt fokus för att ge alla barn en god utbildning.
- Arbeta för att öka skolförankringen (School connectedness) för alla barn

Se t.ex: <http://www.cdc.gov/healthyyouth/protective/pdf/connectedness.pdf>

Strategier för ökad skolförankring

- **Vilka faktorer kan öka elevers skolförankring?**
- ✓ Vuxnas stöd: Föräldrar och personal ägnar tid, intresse och engagemang åt att understödja elever i deras lärande.
- ✓ Prosocial kamratmiljö: Tillgång till kamrater som positivt påverkar ungdomars uppfattning om skolan och lärande.
- ✓ Tilltro till skola som institution: Tron på att skolan är viktig för framtiden och tilltro till att de som verkar i skolan gör detta för elevernas bästa ökar elevers engagemang i utbildningen.
- ✓ Skolmiljö: Fysisk och psykosocial skolmiljö

Problemet

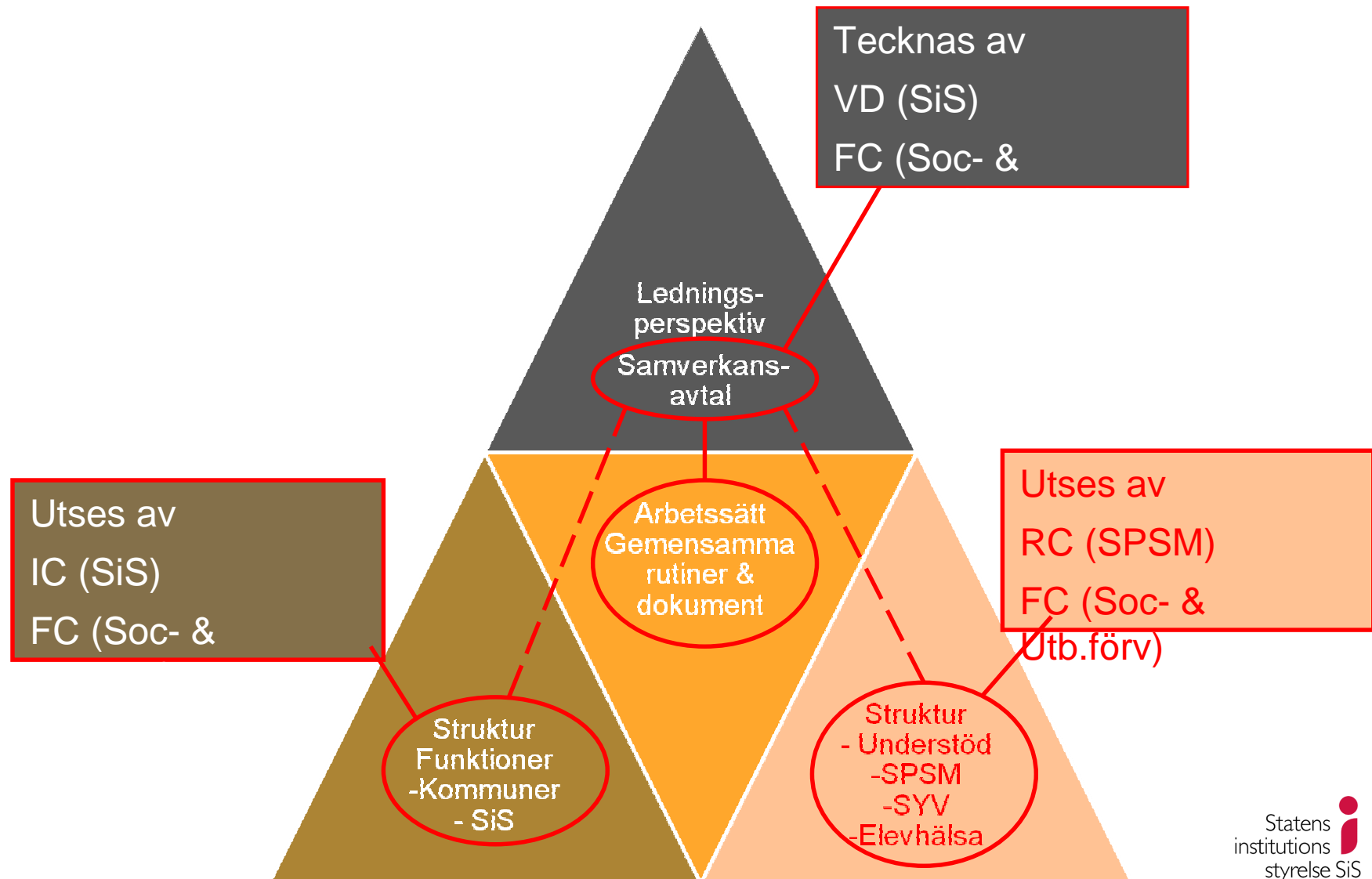
- Placerade barn är eftersatta på alla områden, däribland skola.
- Placeringen omgärdas sällan av fokus på elevers skolgång och kunskapsutveckling
- Skolan är så gott som aldrig systematiskt involverad i planeringen av vård vid placering på ungdomshem.
- Ökad proaktivitet för att arbeta med detta som en skyddsfaktor.

SiSam - regeringsuppdrag

- Uppdraget ges till SiS och SPSM som i samverkan med kommunernas socialtjänst och skola ska åstadkomma:
 - ✓ Obruten skolgång för unga som är föremål för samhällsvård.
 - ✓ Utvecklande av en god skolförankring hos målgruppen.
 - ✓ Projekt 2013-2015.

Samverkan

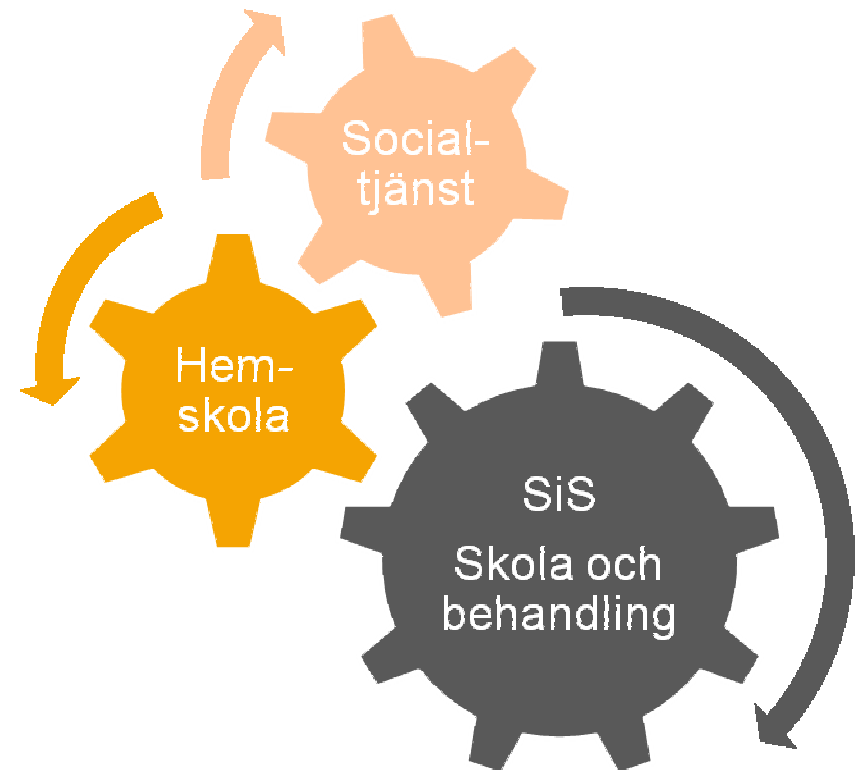

Delar i modellen

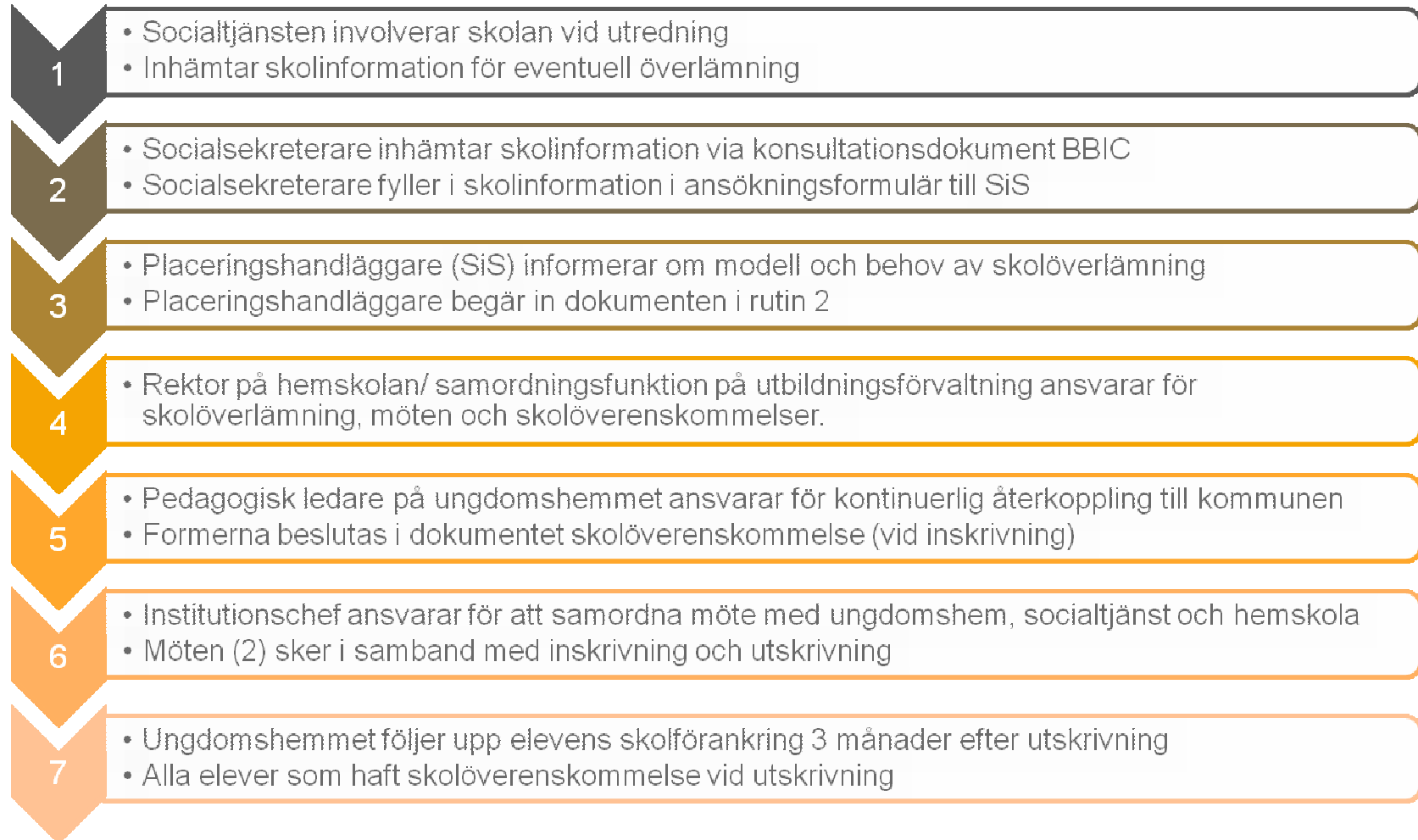

Ungdomshemmets samverkan

- Behov av att integrera skol- och behandlingsplanering
- Genomföra möten vid inskrivning och inför utskrivning med hemskola, socialförvaltning och ungdomshem.

Rutiner

Rektorers ansvar

- Bistå socialsekreterare med skolinformation och överlämning.
- Skolöverenskommelse vid inskrivning – formulerar utbildningen eleven ska ha vid ungdomshemmet.
- Skolöverenskommelse vid utskrivning - kvalitetssäkrar planering och insatser för skola efter utskrivning